

ISSN 0027-8084
УДК 808.61/.62

ИНСТИТУТ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК САНУ

НАШ ЈЕЗИК

XL/1-4

БЕОГРАД
2009

ЈЕДАН ОДЛАЗАК: ЕГОН ФЕКЕТЕ
(1931 – 15. март 2009)

У Београду је преминуо др Егон Фекете, научни саветник Института за српски језик САНУ у пензији. Безмало цио свој радни и научни вијек провео у Институту. Рођен 1931. године у Београду, по завршетку основне и средње школе уписао се на Филозофски факултет у Београду и 1956. године дипломирао српскохрватски језик и књижевност. Запослио се у листу *Туристичка шtamпа*, да би 1961. године прешао у Институт за српски језик САНУ. Већ 1967. године је докторирао и прешао научни пут до највишег научног звања – научни саветник – и на Речнику САНУ од почетника до највишег звања – уредник Речника. Једно вријеме радио је и на Филозофском факултету у Новом Саду као професор српскохрватског језика, а четири године и у Франкфурту на Мајни. Међутим, Институт је био кућа у којој је он највише желио да ради. У разговору са Милошем Јевтићем сам Егон је рекао: „Мој поглед је још за време студија био упрт у Институт за српски језик Српске академије наука и уметности, јер сам се још као студент налазио тамо око понеких послова и био заинтересован за оно што се у Институту ради“. Таленат, одлично знање стечено у току студија, прилежан рад – све заједно учинило је да се Егон Фекете врло брзо истакао у Институту. Његово име нашло се већ у другој књизи Речника 1962. године и оно се налази на свим будућим томовима закључно са 17. објављеним, а биће и на припремљеном 18. тому. И то одавно међу именима најодговорнијих лексикографа у Институту.

Иако је од самог доласка у Институт добио велике задатке на Речнику САНУ, који су тражили цјелодневни ангажман, Егон Фекете је радио на своме научном изграђивању. И дао је велики и трајан допринос науци о српском језику. Већ је одбрањена докторска дисертација *Облик, значење и употреба одређеног и неодређеног њидевског вида у српскохрватском језику* – наговјестила даровитог, темељитог и језичким фактима оданог научника. Највише се Егон Фекете бавио проучавањем савременог српског језика, али је дао и значајне резултате у историји српског језика (*Учешиће Светиог Саве или његових сарадника у изради Жичке повеље*, нпр.) и ономастици. А његово име је посебно незаобилазно кад се помене област српске језичке културе. Егон спада у најзначајније српске посланике на плану подизања нивоа језичког образовања и његовања језичке културе у српској средини. Одличан научник, изванредан познавалац српског стандардног језика у његовом кретању, изванредан дар да проблеме функционисања стандардног језика протумачи на разумљив начин – основни су разлози угледу који је стекао у стручним круговима и популарности коју ужива у нашој културној јавности. Његови прилози у листовима и

на телевизији служили су годинама као путоказ свима оним који су хтјели да подигну ниво језичке културе. Ти текстови су били драгоцјени и лекторским службама. Део својих радова посвећених питањима језичке културе објавио је у књигама – *Слово о језику* (са Драгом Ђупићем и Богданом Терзићем), Партиенон, Београд 2000; *Слово о језику: језички љоучник*, књ. 2 (са Драгом Ђупићем и Богданом Терзићем), Партиенон, Београд 2002; *Српски језички савейник* (са Драгом Ђупићем и Богданом Терзићем), Службени лист СЦГ и Српска школска књига, Београд 2005; *Језичке доумице*, књ. 1 и књ. 2, Београдска књига, Београд (у више издања). Поред других питања, Егон Фекете је у овим књигама писао о проблемима страних ријечи у српском језику. И није био међу оним који мисле да српски, као и било који други језик, данас може без страних ријечи, али је истицао да се стране ријечи морају с мјером примати, када за то постоје стварни разлози, и да се оне морају граматички уподобљавати према законима српског језика.

Егон Фекете је и као члан редакција и као сарадник институтских часописа *Јужнословенски филолог* и *Наш језик* значајно допринио и развоју српске научне мисли и изграђивању млађих научних радника. Треба овдје рећи да је он био сарадник *Нашег језика* четрдесет пет година; први његов прилог у овом часопису налазимо још 1962. године, у књизи XII, последњи – у књизи XXXVI-II/1-4, за 2007. годину. Његово име међу члановима Уређивачког одбора овог часописа појављује се 1976, у књизи XXII. И својим прилозима који се тичу нормативних питања савременог српског језика и питања језичке културе и уређивачким пословима он је за то вријеме дао велики допринос проучавању и стандардизацији српског језика и изграђивању језичке културе. Први свој рад објавио је Егон Фекете у књизи XXVII/3-4 *Јужнословенског филолога*, за 1968/69. годину, а као члан редакције потписан је први пут у књизи XLVI, за 1990. годину. У *Филологу* је он објавио и своје најзначајније дјело *Облик, значење и ујојреба одређеног и неодређеног љридевског вида у српскохрватском језику*, I део књ. XXVIII/1-2 (1969); II део књ. XXIX/3-4 (1973). Последњи прилог у овом часопису објавио је он у последњој књизи која је изашла за његова живота (LXIV, за 2008).

И посебно је немјерљива његова заслуга за изграђивање лексикографских кадрова у Институту. Од свога доласка у Институт па буквално до недавног одласка у болницу, готово пола вијека, Егон Фекете је своја знања и искуства из овог тешког посла несегично дијелио са колегама. Посебно је био спреман да млађим колегама помогне у лексикографским пословима. А, с друге стране, у српској лингвистици и уопште у српској култури, он се дружио са одабраним, највећим и најбољим. И ту је био увијек поуздан колега и пријатељ – у сваком послу, али и у тешким животним тренуцима својих колега.

Угјечно је кад човјек одлази са овога свијета оставивши иза себе лијепо и трајно дјело, својој породици, колегама, своме народу. Наш колега Егон Фекете отишао је управо тако.

Срејшо Танасић